

sobota, 21.02.2026

LIST PASTERSKI ARCYBISKUPA ZBIGNIEWA ZIELIŃSKIEGO METROPOLITY POZNAŃSKIEGO NA WIELKI POST

LIST PASTERSKI

ARCYBISKUPA ZBIGNIEWA ZIELIŃSKIEGO

METROPOLITY POZNAŃSKIEGO

NA WIELKI POST

Uczniowie - misjonarze

Stwórz, Boże, we mnie serce czyste

i odnow we mnie moc ducha.

Przywróć mi radość Twojego zbawienia

i wzmocnij mnie duchem ofiarnym.

(Ps 51 (50), 12 i 14)

-
Drodzy Współbracia w Kapłaństwie,

Osoby Życia Konsekrowanego,

Umiłowani Archidiecezjanie,

Siostry i Bracia w Chrystusie!

Wielki Post prowadzi ku zbawieniu

Rok liturgiczny, który przeżywamy pod hasłem „Uczniowie-misjonarze” otwiera przed nami duchowe bogactwo kolejnego okresu. Rozpoczynający się czas Wielkiego Postu przygotowuje nas nie tylko do celebracji najważniejszych dla chrześcijaństwa zbawczych wydarzeń, ale przede wszystkim pomaga nam zgłębić i przyjąć tajemnice paschalne, które są sercem chrześcijańskiej wiary, umożliwiają także wejście w głęboką relację z Chrystusem, który poprzez swoją mękę, śmierć, zmartwychwstanie i wniebowstąpienie dokonał dzieła odkupienia (por. Iz 53; 1 Kor 15,3). Nie jest to tylko historyczne wydarzenie, ale rzeczywistość aktualizowana w liturgii, szczególnie podczas Triduum Paschalnego, i w codziennym życiu chrześcijanina, który umiera dla grzechu, by żyć dla Boga (por. Rz 6,4-23).

W Wielkim Poście wybrzmiewa największa prawda chrześcijaństwa, prawda o odkupieniu i o wielkości Bożego Miłosierdzia. Liturgia tych dni przygotowuje nas do przyjęcia prawdy o Bożym Miłosierdziu, prawdy o pełni miłości Boga, której pierwszym i największym owocem – jak powie św. Paweł – jest zbawienie: „A gdy wszystko wykonał, stał się sprawcą zbawienia wiecznego dla wszystkich, którzy Go słuchają” (Hbr 5, 7). Przeżywany czas przynagla nas do spojrzenia na życie poprzez pryzmat Bożej Miłości, a także poprzez pryzmat powołania do świętości.

Środą Popielcową rozpoczęliśmy głęboką modlitwę i wołanie o Boże przebaczenie. Często brakuje nam słów, by przeproszać Boga i prosić Go o odnowę serca. Z pomocą przychodzi nam dziś śpiewany Psalm: „Zmiłuj się nade mną, Boże, w łaskowości swojej, w ogromie swej litości zgładź moją nieprawość. Obmyj mnie zupełnie z mojej winy i oczyść mnie z grzechu mego” (Ps 51,3-4). Pod jego wpływem rodzi się w nas świadomość naszych słabości i tego, że tylko Bóg jest w stanie przebaczyć nam nasze winy i oczyścić z pełnionego zła. W swojej wielkopostnej modlitwie wyrażamy wiarę w to, że Bóg jest łaskawy i litościwy wobec tych, którzy szczerze proszą Go o przebaczenie: „Jeżeli wyznajemy nasze grzechy, [Bóg] jest wierny i sprawiedliwy i odpuści nam grzechy, i oczyści nas od wszelkiej nieprawości” (1 J 1,9). Dokonujemy niezwykłego odkrycia, że z Bogiem możemy ciągle zaczynać od nowa. Szczególną uwagą otaczamy sakrament pokuty i pojednania. Wielki Post to czas pojednania z Bogiem i bliźnimi, pojednania także z samym sobą, to czas na podjęcie nie tylko dzieła osobistego nawrócenia, ale także odkrycia perspektywy osobistego rozwoju i wzrostu w wierze. Jako wspólnota Kościoła otwieramy się na dar rekolekcji, wielkopostnych nabożeństw Drogi Krzyżowej i Gorzkich Żali, ale także modlimy się za rekolekcjonistów, duchowych przewodników, spowiedników, by będąc wiernymi uczniami w szkole Mistrza z Nazaretu byli też misjonarzami Bożego Miłosierdzia we współczesnym świecie.

Wielki Post prowadzi do źródeł Bożej mocy

Czytana dziś w Księżce Rodzaju opisuje stan szczęścia w ogrodzie Eden, zanim Adam i Ewa okazali Bogu nieposłuszeństwo. Zaś Ewangelia prowadzi nas za Chrystusem na pustynię, aby walczyć z diabłem (Mt 4, 1-11). Wbrew obawom okazuje się jednak, że pustynia jest miejscem, w którym ze szczególną siłą odkrywamy moc Boga żywego.

Najpierw jest to moc Jego słowa. Chrystus ukazuje nam w Biblii ratunek przed pokusą; w niej są słowa życia, nie w zwodniczych stwierdzeniach złego ducha, który próbuje kusić do szaleństwa grzechu. Papież Leon przypomina, że „Każda droga nawrócenia zaczyna się, gdy pozwalamy, aby dotarło do nas Słowo Boże, i przyjmujemy je z uległością ducha [...], [wtedy] szlak wielkopostny staje się sposobną okazją, by nadstawić ucha na głos Pana i ponowić decyzję pójścia za Chrystusem, podążając z Nim drogą, która wznosi się do Jerozolimy, gdzie wypełnia się misterium Jego męki, śmierci i zmartwychwstania” (Leon XIV, Orędzie na Wielki Post 2026). Zaś Benedykt XVI przestrzega „nie pości naprawdę ten, kto nie potrafi żywić się Słowem Bożym” (Benedykt XVI, Katecheza, 9 marca 2011).

Dalej prowadzi nas do odkrycia właściwego wymiaru wolności. Święty Paweł mówi, że „wszystko mi wolno, ale ja niczemu nie oddam się w niewolę” (1 Kor 6,12). Jezus, poszcząc, mówi nam: „Nie jesteś niewolnikiem, lecz wolnym, możesz wybrać dobro”. Człowiek, który podejmuje dzieło pokuty, trud Wielkiego Postu, jest człowiekiem wolnym.

Papież Leon łączy postawę wolności ze słuchaniem, które jest „początkiem historii wyzwolenia”, a przywołując misję Mojżesza, którego Bóg posyła, by otworzył drogę zbawienia swoim zniewolonym dzieciom pokazuje nieustanną troskę Boga o wyzwolenie człowieka, powiada: „Dostyc napatrzyłem się na udrekę ludu mego w Egipcie i nasłuchałem się narzekań jego” (Wj 3, 7).

Kolejna odkrywana moc to wstawiennictwo świętych i aniołów. Aniołowie przystąpili i usługiwali Mu – tym przypomnieniem kończy św. Mateusz swoje opowiadanie (Mt 4, 11). Uświadamia nam, że nie jesteśmy sami z naszymi słabościami, z pokutą za nasze przewiny. Wspierają nas z nieba święci i aniołowie. Wielki Post umacnia naszą ufność w świętych obcowanie i przekłada ją na realną współpracę z nimi. Pomaga nam odkryć żywą obecność naszych świętych patronów tych z chrztu, czuwających nad naszymi wspólnotami parafialnym, czuwających nad naszą Archidiecezją: świętego Stanisława biskupa i męczennika, świętą Urszulę Ledóchowską matkę Niepodległej i błogosławionego Bogumiła. Trwa w nas szczerza wdzięczność za dar beatyfikacji ks. Stanisława Kostki Streicha i za ponad trzydzieści procesów beatyfikacyjnych trwających w naszej Archidiecezji – to ogromne bogactwo przeszłości, a my jesteśmy jego spadkobiercami.

Koniec końców uświadamiamy sobie, że wychodząc na pustynię, podejmując się wyrzeczeń wielkopostnych i porzucając nasz grzech, tak naprawdę wracamy do rajy – do bliskości z Bogiem i głębokiej więzi z drugim człowiekiem. Czy jest coś na tym świecie, co miałyby równą temu wartość? Człowiek, który podejmuje dzieło pokuty, trud Wielkiego Postu, jest człowiekiem wolnym (zob. Szymon Hiżycki OSB „Słowo jest blisko ciebie”).

-

Wielki Post ukazuje wartość dobrych uczynków

Rozpoczynamy naszą wędrówkę po drogach Wielkiego Postu jako uczniowie i misjonarze zarazem. Słowa wypowiedane podczas posypania głów popiołem: „nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię” mobilizują do podejmowania w tym okresie postu, modlitwy i jałmużny, na które „Katechizm Kościoła Katolickiego” wskazuje jako na najważniejsze dobre uczynki (KKK 575). Przez modlitwę i jałmużnę odkrywamy sens postu i wartość dobrych uczynków. Post stanowi konkretną praktykę ascetyczną na drodze nawrócenia, która przygotowuje do przyjęcia Słowa Bożego, angażuje ciało, pozwala docenić to co jest niezbędne dla naszego utrzymania, ale także służy rozeznaniu i uporządkowaniu „żądź”, uczy odpowiedzialności za bliźniego. Św. Augustyn dostrzega, że post „rozszerza duszę i powiększa jej zdolność” (Św. Augustyn, De utilitate ieiunii tractatus unus, 1, 1). Tak rozumiany post pozwala nam nie tylko obudzić pragnienie dobra, oczyścić je z próżnej chwały i uczynić bardziej wolnym, ale także poszerza je tak, aby zwracało się ku Bogu i kierowało ku czynieniu dobra.

W tegorocznym Poście Papież Leon zaprosił do bardzo konkretnej i często niedocenianej formy wstrzeźliwości, a mianowicie do „powstrzymywania się od słów uderzających i raniących naszych bliźnich. Zacznijmy rozbierać nasz język – prosi Ojciec Święty – rezygnując z ostrych słów, pochopnych osądów, mówienia źle o nieobecnych, którzy nie mogą się bronić, oraz unikając oszczerstw. Starajmy się natomiast nauczyć się ważyć słowa i pielęgnować uprzejmość: w rodzinie, wśród przyjaciół, w miejscach pracy, w mediach społecznościowych, w debatach politycznych, w środkach przekazu, we wspólnotach chrześcijańskich. Wtedy wiele słów nienawiści ustąpi miejsca słowom nadziei i pokoju” (Orędzie Ojca Świętego Leona XIV na Wielki Post 2026).

W przeżywanie tego ważnego czasu wpisują się okoliczności, które nam towarzyszą, w tym trwająca krwawa wojna w Ukrainie. Ona niezmiennie przypomina nam o potrzebie pokoju, który zaczyna się w sercu wolnym od nienawiści, od zła, ale też przypomina o potrzebie pomocy jej ofiarom. Buduje zaangażowanie wielu w pomoc, którą wspieramy naszych wschodnich sąsiadów teraz dodatkowo doświadczanych srogą zimą. Niezwykle znaczenie ma pomoc potrzebującym organizowana przez Caritas Archidiecezjalną, Parafialne Zespoły Caritas i Szkolne Koła Caritas. Odkrywanie wartości dobrych czynów dokonuje się w pierwszym rzędzie w domu, w środowisku rodziny, a także w szkole i parafii, dlatego otaczamy wsparciem rodziców, katechetów, a także duszpasterzy i

wolontariuszy. Ten rok jest również okazją do większego uwrażliwienia się na misyjne posłannictwo Kościoła głoszącego Ewangelię na krańcach świata i niosącego także pomoc materialną. Tu również podejmowane są liczne inicjatywy: pomoc ofiarom kataklizmów, budowa studni, szkół i fundowanie stypendiów szkolnych czy programów niosących pomoc rodzinom, a także zakup łodzi i samochodów dla misjonarzy.

ZAKOŃCZENIE

By właściwie wypełnić powierzone nam zadanie ucznia i misjonarza trzeba być w szkole Mistrza z Nazaretu. Miejscem, w którym edukuje się i dorasta uczeń jest przestrzeń Kościoła i wszystko co ją tworzy: jest w niej Mistrz, są uczniowie, ale są także doświadczenia i życiowe wyzwania. To one nadają jeszcze głębszy sens tej nauce i sprawiają, że widzimy jej owoce w nas samych. Wtedy staje się jeszcze bardziej oczywista misja postania do świata, bo „Nikt z nas nie żyje dla siebie” (Rz 14, 7). Stajemy na progu Wielkiego Postu z nadzieją, że dane nam będzie odkryć i ucieszyć się powołaniem apostołskim, tym, że możemy być uczniami w szkole Jezusa i Jego misjonarzami, którzy chcą odkrywać i zgłębiać chrześcijaństwo oraz dzielić się z entuzjazmem radością wiary.

Niech wielkopostne oczyszczenie wzmocni nas i jeszcze bardziej otworzy na zbawcze dzieło Chrystusa, by Jego śmierć i zmartwychwstanie zaowocowały w nas zwycięstwem nad grzechem i słabościami, a także otwartością na dobro pomnażając w nas entuzjazm chrześcijańskiego życia.

W duchu tej nadziei wypraszam wszystkim u Boga błogosławieństwo na wielkopostną drogę!

† Zbigniew Zieliński

Arcybiskup Metropolita Poznański

I Niedziela Wielkiego Postu

Poznań, dnia 22 lutego A.D. 2026

713/2026